

Schaktningsövervakning inom fornlämning 195:1 i Sigtuna

Arkeologisk förundersökning inom fornlämning RAÄ Sigtuna 195:1 i kvarteren Urmakaren, Humlegården m.fl., Sigtuna kommun & stad.

Arkeologisk förundersökning i form av schaktövervakning

Rapporter från Arkeologikonsult 2013:2740

Stefan Gustafsson

Schaktningsövervakning inom fornlämning 195:1 i Sigtuna

Arkeologisk förundersökning i form av schaktkontroll inom fornlämning Raä
Sigtuna 195:1 kvarteret Urmakaren, Humlegården m.fl, Sigtuna kommun & stad

Arkeologisk förundersökning i form av schaktövervakning

Rapporter från Arkeologikonsult 2013:2740

Stefan Gustafsson

Arkeologikonsult
Optimusvägen 12 B
194 34 Upplands Väsby
Tel 08-590 840 41
Fax 08-590 725 41
www.arkeologikonsult.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	5
Inledning	6
Syfte	6
Resultat	7
Tekniska och administrativa uppgifter.....	10

Sammanfattning

Under två dagar i augusti genomförde Arkeologikonsult en arkeologisk förundersökning i form av en schaktkontroll i Sigtuna stad. Arbetet utfördes på uppdrag av Sigtuna Kommun, Stadsbyggnadskontoret efter beslut från Länsstyrelsen.

Arbetena berörde fornlämning Sigtuna 195:1 och bestod av schaktning för fundament till informationsskyltar. Skyltarna var av två sorter, dels s.k. bågar med två fundament och dels enkelstolpar med ett fundament. Så långt det var möjligt återanvändes fundament för befintliga skyltar. De nya schakten placerades i första hand i äldre schakt i syfte att minimera påverkan av eventuella kulturlager eller andra lämningar.

Inget av grävarbetena påverkade orörda lager av antikvariskt intresse. Tidigare schaktning,

gatuarbeten, husbyggnationer och ombyggnader hade rört om äldre lagerbildningar på samtliga schaktytor. Vid några ställen påträffades äldre raseringslager och kulturlager på ett djup av ca 0,5 m och på dessa platser avbröts schaktningen och lagren bevarades. Ett lager med fyllnads-material lades ovanpå kulturlagret och fundamenten placerades något grundare jämfört med platser utan äldre lagerbildningar.

Vid plats nummer 15 kunde skylten placeras på befintlig stolpe och vid plats nummer 19 och 20 sattes inga skyltar upp (bilaga 1). Elskåp med tillhörande markledningar och den nyvarande placeringen av befintliga skyltar på platsen omöjliggjorde en uppsättning av de nya skyltarna på platsen (bilaga 1).

Inledning

Den arkeologiska förundersökningen i form av en schaktkontroll utfördes på uppdrag av Sigtuna kommun, stadsbyggnadskontoret efter beslut från länsstyrelsen (dnr: 4311-21501-2013). Schaktningsarbetena gjordes för fundament till informationsskyltar som skulle

placeras inom fornlämning Sigtuna nummer 195:1 inom Sigtuna stad. Arbetet utfördes av personal från Sigtuna kommun tillsammans med personal från Arkeologikonsult AB under perioden 21 - 22 augusti 2013.

Syfte

Syftet med schaktkontrollen var att kontrollera så att inga lämningar inom fornlämning Sigtuna 195:1 förstördes utan

dokumentation och att i möjligaste mån använda befintliga stolpar och fundament för att minska ingreppen.

Figur 1. Skyltarnas placering markerade på fastighetskartan.

Resultat

Schaktens uppmärkning utgår från kommunens underlagskarta där schaktpunkterna markerats med nummer 1 – 20. Skylten vid punkt 15 monterades på befintlig stolpe. Placeringen för skyltar vid punkt nummer 19 och 20 ställde till problem och dessa sätts upp vid senare tillfälle. Vid eventuella schaktningsarbeten i samband med detta återkommer beställaren till Länsstyrelsen och Arkeologikonsult.

Skylt 1 Stora gatan – Busstorget 1 x 0,4 m, djup 0,5 m.

I befintlig trottoar. Flera lager med asfalt och sand. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 12 Stora gatan mellan kvarteren Kyrkolunden och Handelsmannen 0,8 x 0,4 m, djup 0,55 m.

I grusplan intill stenlagd gata. Det gamla fundamentet till nuvarande skylt återanvändes. Överst grus 0,3 m därunder matjordsblandat grus. Järnbitar, skyltrester m.m. i omrörda massor. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 2 Hörnet Stora gatan – Torgränd 0,6 x 0,3 m djup 0,5 m.

I befintlig rabatt utefter husväggen på gatans NÖ sida. Fyllningen bestod av omrörd matjord. I jorden fanns gott om djurben från nöt och svin, flera av benen var sågade. Tegel, glas, buteljdelar och modernt fönsterglas fanns från ytan ner till botten av schaktet. Jorden var omrörd och innehöll recenta fynd. De glasbitar och flaskfragment som gick att tidsbestämma härrörde från andra hälften av 1900-talet. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 11 Prästgatan - hörnet av östra gångvägen mot Stora torget 0,5 x 0,6 m djup 0,55 m.

I befintlig rabatt. Överst matjord ca 0,3 m och under det sandblandad grus. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 10 Prästgatan – hörnet av västra gångvägen mot Stora torget 0,4 x 0,5 m djup 0,50 m.

I befintlig rabatt. Matjord med underliggande omgrävt lager bestående av sandblandad grus som innehöll enstaka benfragment av nöt. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 3 Strandvägen – Laurentii gränd 0,4 x 0,3 m djup 0,55 m.

Utmed muren mot Drakengården. Under asfalten fanns ett omrört lager med sand och grus som var uppblandat med tegel, spik, järnbeslag till tidigare skyltning (1900-tal) m.m. Fundamentet till den nuvarande skylten återanvändes. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 4 Strandvägen – Långgränd 0,4 – 0,6 m djup 0,5 m.

Schaktet grävdes där den nuvarande skylten var placerad. I schaktet fanns omrörda massor med asfalt, grus, ben spik och tegel. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 5 Strandvägen – Gröna gränd
0,5 – 0,6 m djup 0,4 m.

Schaktet grävdes på samma ställe som den nuvarande skyltplaceringen. I schaktet fanns omrörda massor med asfalt, grus, sand och makadam som var uppblandat med raseringsmassor i form av tegel och enstaka djurben. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd

Skylt 6 Strandvägen – Stora Vattugränd
0,6 x 0,3 m djup 0,55 m.

Schaktet grävdes i ett tidigare schakt för elkabel. I schaktet fanns endast fyllnads-massor av sand. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd

Skylt 8 Långgränd – Prästgatan
0,6 x 0,3 m djup 0,55

Schaktet grävdes i ett hörn där Långgränd ansluter mot Prästgatan. Både trottoar och gata var uppbyggd med ca 1,5 m fyllnadsmaterial. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 18 Hamngatan – Stora gatan.
0,4 x 0,3 m djup 0,5 m

Schaktet grävdes i trottoaren som var uppbyggd med drygt 1 meter fyllnadsmaterial. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 17 Långgatan – Stora gatan
0,4 -0,3 m djup 0,5 m.

Schaktet grävdes i tidigare schakt för el- och teleledning. Under det befintliga huset Ödåkra (tidigare Västra kvarteret 27) från 1675 finns grundläggningslager, raseringslager och kulturlager. Inget av lagren påverkades av schaktningen utan ligger orörda under byggnaden. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 16 Stora gatan – Tryckaren nr. 7
0,4 x 0,3 m djup 0,45 m

Schaktet grävdes i anslutning till staketet och husgrunden till fastigheten Tryckaren 7.

Tjockt asfaltlager ca 0,25 m och under det sand. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 7 Stora gatan – Vattugränd
0,5 x 0,3 m djup 0,4 m.

Schaktet grävdes i befintlig trottoar intill nuvarande husgrund. I anslutning till husgrunden på 0,3 m djup påträffades stenar liggande på rad som ingår i den befintliga husgrunden. Stenarna lämnades kvar utan att rubbas och i botten av schaktet, NV om stenarna påträffades reseringslager med djurbensfragment och tegel. I raseringslagret fanns även en kapsyl från 1970-tal och spik. Schaktet grävdes inte ner i raseringslagret. Inga kulturlager påverkades.

Skylt 13 Stora Nygatan – norra hörnet av gården till Hotellet
0,4 x 0,3 m djup 0,5.

Utfyllnadslager med sand och grus. Vid 0,5 meters djup påträffades ett mörkare lager med tegel och djurben vilket inte grävdes igenom. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Skylt 14 Norra delen av Nicolai Gränd
0,4 x 0,3 m djup 0,5 m.

I schaktet fanns moderna fyllnadsmassor med sand och grus. Vid ett djup av ca 0,5 meter påträffades ett mörkare lager med bland annat tegel och djurben vilket inte grävdes igenom. Inga kulturlager påverkades. Inga fynd.

Tekniska och administrativa uppgifter

Arkeologikonsult projektnummer:	2740
Länsstyrelsens dnr:	4311-21501-2013
Beställare:	Sigtuna kommun, Stadsbyggnadskontoret
Typ av undersökning:	Arkeologisk förundersökning i form av schaktövervakning
Utförandetid, fältarbete:	2013-08-21 – 2013-08-22
Län:	Stockholms län
Kommun:	Sigtuna
Socken:	Sigtuna
Fastighet:	Urmakaren, Humlegården m.fl.
Koordinatsystem:	SWEREF 99
Projektledare:	Stefan Gustafsson
Fältarbetsledare:	Stefan Gustafsson
Rapportansvarig:	Stefan Gustafsson
Planer:	Stefan Gustafsson
Kvalitetssäkring:	Kenneth Svensson
Fynd:	Inga fynd har tillvaratagits

Arkeologikonsult Tel 08-590 840 41
Optimusvägen 12 B Fax 08-590 725 41
194 34 Upplands Väsby www.arkeologikonsult.se

Rapporter från Arkeologkonsult 2013:2740

